

Del obispo Sopera a los linajes Pomar y Nadal. Gonçal Peris y los retablos de Puertomingalvo

La obra pictórica de Pere Nicolau (1390-1408) y Gonçal Peris (ca. 1380-1451) fue destinada al Reino de Aragón en repetidas ocasiones, por encargo de personajes singulares. Entre ellos, se da a conocer que fue el canciller de Navarra, Francés de Villaespesa, quién comisionó el retablo mayor de la iglesia de San Juan Bautista de Teruel y se centra la atención en los linajes Poma y Nadal de Puertomingalvo.

Los diversos testimonios artísticos de Puertomingalvo que se tratan, los que conocemos y de los que tenemos noticia, pensamos que no corresponden a un momento concreto sino que pueden puntear cronologías diversas que van desde finales del siglo XIV hasta el año 1437. Alguno, como el retablo de Santa Bárbara, es probable que fuera encargado a Gonçal Peris por el ayuntamiento de Puertomingalvo hacia 1415-1419. Villa cuyo señorío ostentó el arzobispo de Zaragoza, la supeditación de las voluntades del consistorio de Puertomingalvo a la decisión eclesiástica y el escudo que ostenta el retablo de Santa Bárbara ofrecen un potencial vinculo con Francesc Climent Sopera, arzobispo cesaraugustano por esas fechas y antiguo comitente de Gonçal Peris (1412).

Respecto al mecenazgo de los Poma, se da a conocer una imagen que atesoró la villa turolense -la del San Antonio que custodió el Portalón- y se corrobora que el retablo de los Gozos de la Virgen que se guarda en The Nelson-Atkins Museum of Art de Kansas City es el mismo que presidió la capilla de Santa María de Gracia del Hospital Poma. El patrocinio de Margarita Nadal, esposa de Pero Poma, originó el encargo de un retablo dedicado a san Miguel que debió ser destinado al oratorio que tuvo este linaje en la iglesia de Santa María de Puertomingalvo.

Asimismo, se aportan nuevos datos iconográficos relativos a los precedentes plásticos dedicados a santa Bárbara. Entre estos preliminares, se publican fotografías que confirman la dedicación a la virgen de Nicomedia del retablo que se conservaba en la sacristía de la iglesia parroquial de Castellnovo, pintado por el Maestro de Villahermosa. **Francesc Ruiz i Quesada**

Del bisbe Sopera als llinatges Pomar i Nadal. Gonçal Peris i els retaules de Puertomingalvo

L'obra pictòrica de Pere Nicolau (1390-1408) i Gonçal Peris (ca. 1380-1451) va ser destinada al Regne d'Aragó en repetides ocasions, per encàrrec de personatges singulars. Entre ells, es dona a conèixer que va ser el canceller de Navarra, Francès de Villaespesa, qui va comissionar el retaule major de l'església de Sant Joan Baptista de Terol i se centra l'atenció en els llinatges Poma i Nadal de Puertomingalvo.

Els diversos testimonis artístics de Puertomingalvo que es tracten, els que coneixem i dels que tenim notícia, pensem que no corresponen a un moment concret sinó que poden puntejar cronologies diverses que van des de finals del segle XIV fins a l'any 1437. Algun, com el retaule de Santa Bàrbara, és probable que fos encarregat a Gonçal Peris per l'ajuntament de Puertomingalvo cap a 1415-1419. Vila que va tenir com a senyor l'arquebisbe de Saragossa, la supeditació de les voluntats del consistori de Puertomingalvo a la

decisió eclesiàstica i l'escut que té el retaule de Santa Bàrbara ofereixen un potencial vincle amb Francesc Climent Saperà, arquebisbe cesaraugustà per aquestes dates i antic comitent de Gonçal Peris (1412).

Respecte al mecenatge dels Poma, es dona a conèixer una imatge que va atresorar la vila turolense -la del Sant Antoni que va custodiar el Portalón- i es corrobora que el retaule dels Goigs de la Verge que es guarda a The Nelson-Atkins Museum of Art de Kansas City és el mateix que va presidir la capella de Santa Maria de Gràcia de l'Hospital Poma. El patrocini de Margarida Nadal, esposa de Pero Poma, va originar l'encàrrec d'un retaule dedicat a sant Miquel que va haver de ser destinat a l'oratori que va tenir aquest llinatge a l'església de Santa Maria de Puertomingalvo.

Així mateix, s'aporten noves dades iconogràfiques relatives als precedents plàstics dedicats a santa Bàrbara. Entre aquests preliminars, es publiquen fotografies que confirmen la dedicació a la verge de Nicomèdia del retaule que es conservava a la sagristia de l'església parroquial de Castellново, pintat pel Mestre de Villahermosa. **Francesc Ruiz i Quesada**

From the bishop Saperà to the lineages Pomar and Nadal. Gonçal Peris and Puertomingalvo's altarpieces

The pictorial work of Pere Nicolau (1390-1408) and Gonçal Peris (ca. 1380-1451) was destined for the Kingdom of Aragon in repeated occasions, for order of singular prominent figures. Between them, it is announced that he was the chancellor of Navarre, Francés de Villaespesa, who commissioned the major altarpiece of the church of Saint John the Baptist of Teruel and also the attention centres on the lineages Poma and Nadal, from Puertomingalvo.

Puertomingalvo's diverse artistic testimonies that treat each other, which we know and of that we have news, we think that they do not correspond to a concrete moment but they can explain diverse chronologies that go from ends of the 14th century until the year 1437. Someone, as the altarpiece of Saint Barbara, is probable that it was entrusted to Gonçal Peris by Puertomingalvo's Town Hall towards 1415-1419. Village which domain the archbishop of Saragossa owned, the subjection of the wills of Puertomingalvo's council to the ecclesiastic decision and the shield that shows the altarpiece of Saint Barbara, they offer a potential link with Francesc Climent Saperà, archbishop of Saragossa in these dates and former customer of Gonçal Peris (1412).

With respect to the patronage of the Poma, there is announced an image that hoarded the Aragonian village -that of the Saint Anthony that the Portalón guarded - and there is corroborated that the altarpiece of the Pleasures of the Virgin, which guards in The Nelson-Atkins Museum of Art of Kansas City, is the same that presided at the chapel of Saint Mary of Grace of the Hospital Poma. The sponsorship of Margarita Nadal, wife of Pero Poma, originated the order of an altarpiece dedicated to Saint Michael, which should have been destined for the oratory that had this lineage in the church of Puertomingalvo's Saint Mary.

Likewise, there is contributed new iconographic information relative to the plastic precedents dedicated to Saint Barbara. Between preliminary these, are published photographs that confirm the dedication to the virgin of Nicomedia of the altarpiece who was remaining. Between preliminary these, are published photographs that confirm the dedication to the virgin of Nicomedia of the altarpiece which was remaining in the sacristy of Castellnovo's parochial church, painted by the Master of Villahermosa. **Francesc Ruiz i Quesada**

Descargar